

نیمی از منابع آب زیرزمینی مصرف شده است

میزان مصرف آب کشور باید از 100 میلیارد متر مکعب به 89 میلیارد متر مکعب کاهش یابد...

میزان مصرف آب کشور باید از 100 میلیارد متر مکعب به 89 میلیارد متر مکعب کاهش یابد

معاون دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفا وزارت نیرو با بیان این که حدود نیمی از منابع آبی زیرزمینی کشور معادل 400 تا 500 میلیارد مترمکعب استفاده شده است، گفت: قوانین موجود پاسخگویی بحران آب کشور نیست.

به گزارش تسنیم، هدایت فهمی در برنامه گفتگویی ویژه خبری شبکه دو سیما افزود: سالانه بیش از 6 میلیارد مترمکعب از منابع آب زیرزمینی اضافه برداشت می شود و میزان تجمعی آب 120 میلیارد مترمکعب است.

وی با اشاره به اینکه پیش از انقلاب اسلامی 13 سد در کشور وجود داشت، اما اکنون 653 سد با حجم ذخیره آب 35 میلیارد مترمکعب وجود دارد، افزود: با قنوات و سازه های قدیمی نمی توانستیم جمعیت کنونی کشور را در ارائه خدمات آبرسانی اداره کنیم.

معاون برنامه ریزی کلان آب و آبفا وزارت نیرو با بیان اینکه 11 برنامه وزارت نیرو برای تعادل بخشی به آبهای زیرزمینی است، گفت: برخی قوانین مجلس شورای اسلامی ازجمله قانون مجوز دادن به همه چاه های غیرمجاز که سال 85 تصویب شد یا دریافت حقا به از آب های زیرزمینی به بحران آب دامن زده است.

وی میزان مصرف آب کشور را 100 میلیارد مترمکعب و میزان آب تجدیدپذیر را 105 میلیارد متر مکعب دانست و با تأکید بر اینکه باید بین مصارف و منابع آب تعادل ایجاد کنیم، گفت: با توجه به 32 میلیارد مترمکعب پساب، نیاز به شبکه های پیشرفته جمع آوری و تصفیه فاضلاب داریم.

فهمی با اشاره به وجود 4 میلیارد مترمکعب فاضلاب شهری و صنعتی کشور، گفت: دو ماه است تدوین سند ملی آب کشور آغاز شده است و تا سه ماه آینده به پایان می رسد و به مجلس شورای اسلامی ارائه خواهد شد.

وی گفت: بر اساس مصوبه شورای عالی آب، وزارت نیرو میزان تاب آوری منابع آب کشور و وظایف دستگاه ها در این زمینه را به آنها اعلام کرده است.

بر این اساس، میزان مصرف آب کشور باید از 100 میلیارد مترمکعب به 89 میلیارد مترمکعب کاهش یابد و حقا به زیست محیطی هم دریافت شود.

کنترل 690 میلیون مترمکعب برداشت از آبهای زیرزمینی

در همین حال ، مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران هم از پیشرفت 69 درصدی طرح احیا و تعادل بخشی و کنترل برداشت 690 میلیون مترمکعب از آب های زیرزمینی از آغاز امسال تاکنون با وجود تخصیص نیافتن اعتبار این طرح خبر داد.

به گزارش ایرنا، محمدرضا

حاج رسولیها در گفتگو با ایرنا افزود: با همراهی قوه قضاییه، اینک پُر کردن و بستن چاه های غیرمجاز از سرعت خوبی برخوردار شده و از سالانه چهار هزار حلقه چاه، به بیش از 10 هزار حلقه از آغاز امسال تاکنون رسیده است.

به گفته وی، این آمار در همسنجی با بیش از 300 هزار حلقه چاه غیرمجاز در سراسر کشور ناچیز است و در صورت همراهی سایر سازمان ها و متولیان امر می توان با سرعت بیشتری به پیشبرد طرح و جلوگیری از برداشت های غیرمجاز پرداخت.

مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب بیان داشت: در این موضوع باید به مساله اشتغال، بیکاری و معیشت افراد و خانواده هایی توجه کرد که بیش از اندازه از چاه های مجاز استفاده می کنند و با ظرافت خاصی به حل مشکل پرداخت.

وی گفت: با وجود تخصیص نیافتن اعتبار 4 هزار میلیارد ریالی امسال برای طرح احیا و تعادل بخشی آب های زیرزمینی، از نظر عملکرد به 35 تا 40 درصد اهداف مربوط به پرسازی چاه های غیرمجاز و نصب کنتورهای حجمی و هوشمند دست یافته ایم. نامبرده یادآوری کرد: در پنج تا 6 ماه گذشته این مهم با بخشی از اعتبار پارسال و منابع داخلی شرکت ها پیش رفته است.

به گفته وی، تداوم فعالیت گروه های گشت و بازرسی برای شناسایی چاه های غیرمجاز و سایر برنامه های این طرح بسیار مهم است. اما در زمینه پرداخت حقوق آنان مشکلاتی وجود دارد.

حاج رسولی ها اعلام کرد: برنامه امسال این شرکت پُر کردن و بستن دو هزار چاه غیرمجاز و نصب کنتورهای هوشمند روی بیش از 7 هزار حلقه چاه بود، اما تاکنون بیش از 10 هزار حلقه چاه غیرمجاز بسته و روی بیش از سه هزار حلقه چاه کنتور هوشمند نصب شده است.

وی اضافه کرد: امسال و در ماه های گذشته در مجموع یک هزار و 200 میلیارد ریال برای اجرای طرح احیا و تعادل بخشی هزینه شده و بدهی ایجاد شده است.

مشاور وزیر نیرو گفت: برنامه امسال وزارت نیرو کنترل یک میلیارد مترمکعب اضافه برداشت از منابع آب زیرزمینی با بستن چاه ها و نصب کردن کنتورهای هوشمند است که 69 درصد آن معادل 690 میلیون مترمکعب انجام شد.

وی اضافه کرد: یکی از برنامه های وزارت نیرو در این طرح، اطلاع رسانی مناسب و ایجاد تشکل ها و سمن ها

(سازمان های مردم نهاد) است. برای نمونه این تشکل ها در استان خراسان رضوی با برگزاری نشست های متعدد با مقام های محلی، کشاورزان، مسئولان قوه قضاییه و... در کاهش بحران آب بسیار تاثیرگذار بودند.

جریمه مشترکان پرمصرف آب در دستور کار قرار می گیرد

خبر دیگری حاکیست: قائم مقام وزیر نیرو هم گفت: طرح برخورد و جریمه مشترکان پرمصرف را به دولت ارائه می دهیم و به احتمال زیاد، بحث جریمه مشترکان پرمصرف آب تا پیش از پایان سال جاری در دستور کار دولت قرار می گیرد.

ستار محمودی در گفتگو با تسنیم اظهار داشت: تدوین یک نظام بازدارنده برای اصلاح الگوی مصرف آب در کشور موضوع مهمی است که باید مورد توجه دولت و مجلس قرار گیرد.

وی افزود: یکی از راه های اصلاح الگوی مصرف آب، فرهنگ سازی است که سالهاست کم و بیش مورد توجه دستگاه های ذیربط قرار دارد، اما تجربه نشان داده که فرهنگ سازی بدون اعمال ابزارهای بازدارنده قیمتی، برای بخشی از مصرف کنندگان تأثیر چندانی ندارد.

قائم مقام وزیر نیرو با بیان اینکه ابزار هشدار دهنده قیمتی می تواند بازدارندگی مناسبی در خصوص برخی مشترکان پرمصرف داشته باشد، گفت: می توانیم اقدام به اعمال یک هشدار قیمتی برای جریمه مشترکان پرمصرف در زمان های خاص کنیم تا مشترکینی که دو تا سه بار اخطار دریافت می کنند، اما نسبت به اصلاح روند مصرف آب شرب توجهی نشان نمی دهند، مورد جریمه قرار گیرند.

وی ادامه داد: در بسیاری از نقاط دنیا وقتی کالایی کم و مصرفش زیاد است، برای جلوگیری از مصرف بی رویه آن کالا و مدیریت تقاضای آن، با قیمت بازی می کنند تا زمانی که محدودیت آن کالا رفع شود؛ در خصوص آب شرب ما امروز با محدودیت مواجهیم و ناچاریم با ابزارهای کارآمد، مثل جریمه مشترکان پرمصرف نسبت به مدیریت تقاضا در این بخش اقدام کنیم.

نامبرده با اشاره به اینکه در دوره های قبلی اقدام به ارائه طرح جریمه مشترکان پرمصرف کرده بودیم، اذعان داشت: وزارت نیرو موفق به گرفتن تأییدیه دولت برای برخورد با مشترکان پرمصرف در قالب اعمال جریمه های قیمتی شده بود، اما این طرح مورد تأیید و تصویب مجلس شورای اسلامی قرار نگرفت.

وي افزود: در سال آبي جاري با توجه به افت شديد ميزان بارش ها در نقاط مختلف کشور و به منظور مدیریت بخش تقاضا در پیک مصرف آب تابستان 96، طرح برخورد و جریمه مشترکان پرمصرف را به دولت ارائه مي دهيم و به احتمال زياد، بحث جریمه مشترکان پرمصرف آب تا پيش از پايان سال جاري در دستور کار دولت قرار مي گيرد.

محمودي خاطرنشان کرد: پس از آنکه موفق به گرفتن تأييد دولت شديم، اميدواريم با ارائه توضيحاتي که بر اساس واقعيت هاي شرايط آبي کشور است، بتوانيم موافقت مجلس را هم بدست آوريم.

وي با بيان اینکه در برخورد با مشترکاني که چند برابر ديگر مشترکان، آب مصرف مي کنند فقط دو راه وجود دارد، گفت: يا بايد نسبت به قطع آب مشترکان پرمصرف اقدام کنيم يا اینکه تلاش کنيم با اعمال جریمه هاي قيمتي، نسبت به اصلاح الگوي مصرف در اين بخش از مشترکان گام برداريم.

قائم مقام وزير نيرو ادامه داد: قطع آب ظاهر خشي دارد و آخرين راهکار است؛ مسلماً وزارت نيرو به دنبال اين نيست که آب مشترکي قطع شود، پس راه دوم که راهکاري است که در نقاط مختلف جهان به کار گرفته مي شود و استفاده از ابزار بازدارنده قيمتي است بايد در دستور کار قرار گيرد.

توقف برداشت آب راهکار جلوگیری از فرونشست دشت ها

از سوي ديگر، همچنين رئيس گروه دفتر برنامه ريزي کلان آب و آبفای وزارت نيرو راهکار متوقف کردن فرونشست در دشت هاي کشور را توقف روند رو به رشد مصرف و برداشت آب و دادن فرصت تجديدشونديگي براي احياي آبخوان ها دانست.

به گزارش فارس، بهيه جعفري بي بالان در خصوص راه هاي مقابله با فرو نشست دشت هاي کشور گفت: طرز قرار گرفتن خاک دانه ها با خلل و فرجي که دارند باعث ايجاد آبخوان ها و جريان آب در آن ها مي شود و استفاده بيش از حد از منابع آب زيرزميني باعث خواهد شد، طرز قرار گرفتن خاک دانه ها بهم بخورد و در نتيجه خاکدانه ها به هم فشرده مي شوند. اين پديده، غيرقابل بازگشت به حالت اصلي خواهد بود و حتي اگر به زور هم آبي به زمين تزريق شود، خلل و فرج خاک دانه ها تغيير نمي کند، بنابراين اين پديده غيرقابل بازگشت خواهد بود و به هيچ ترتيبی نمی توان سفره آب یک دشت را به شکل اوليه خود بازگرداند.

وي با بيان اين مطلب که فرو نشست اغلب به صورت منطقه اي رخ مي دهد، ولي فروچاله به صورت نقطه اي حادث مي شود، اظهار داشت: فرونشست زمين ناشي از اقداماتي مانند بهره برداري از معادن، استخراج منابع نفت و گاز و منابع آب زيرزميني است که به دست بشر صورت مي گيرد، در حالي که فروچاله ها، در جاهايي هستند که در اثر انحلال آب هاي "کارسطي" ايجاد مي شوند و در بيشتر مواقع پديده هاي طبيعي هستند و اين فروچاله ها به نفع طبيعت و دشت است.

رئيس گروه دفتر برنامه ريزي کلان آب و آبفای وزارت نيرو با بيان اين مطلب که بارگذاري و برداشت بيش از حد از منابع آب زيرزميني دشت تهران بخصوص در مناطق ورامين، ساوجبلاغ و شهریار بيش از ظرفيت تغذيه شونديگي اين منابع بوده است، افزود: کاهش بارش ها و نفوذپذيري زمين در بحث توسعه مناطق مسكوني به دليل مسائلي همچون پوشاندن بستر زمين و رودخانه ها باعث شده تا جلوي تغذيه شونديگي آبخوان ها گرفته شده و موجب شود تا آنها به مرور زمان به سمت ميرايي رفته و با تخليه آبخوان ها شاهد پيامدهايي از جمله فرونشست باشيم.

وي يادآور شد: شيب دشت تهران به سوي جنوب است و فرونشست زمين هم در حاشيه هاي جنوبي شهر تهران روي مي دهد، در زمان حاضر جنوب تهران، شهریار، قرچک و ورامين از جمله مناطقي هستند که با پديده فرونشست زمين مواجه هستند.

نامبرده نخستين پديده فرونشست زمين در کشور را مربوط به سال 1346 در دشت رفسنجان ذکر کرد و بيان داشت: بر اساس اطلاعات سازمان زمين شناسي و اکتشافات معدني در سال 1387 نرخ فرو نشست دشت ورامين حدود 12 سانتي متر، ساوجبلاغ 22 سانتي متر و دشت رفسنجان حدود 30 سانتي متر بوده است.

وي آنگاه به جديدترين اطلاعات سازمان زمين شناسي در سال 91 اشاره کرد و گفت: پيش بيني شده فرونشست دشت تهران در طول سال به حدود 36 سانتي متر، شمال و جنوب ورامين حدود 25 سانتي متر، هشتگرد حدود 36 سانتي متر و کرج سالانه حدود 15 سانتي متر خواهد بود.

جعفري با اعلام این نکته که شعاع و محدوده فرونشست‌ها منطقه‌اي است، ادامه داد: به‌دلیل اینکه آبخوان سطح وسیعی از یک منطقه را پوشش می‌دهد، محدوده وسیعی هم متأثر از این پدیده خواهد شد و وقتی آبخوان در منطقه‌اي دچار کم‌آبی شود، تمام منطقه مرتبط با آن تحت تأثیر قرار می‌گیرند.

وي تنها راهکار را متوقف کردن روند رو به رشد برداشت و مصرف دانست و اضافه کرد: با شیوه‌هایی که برای احیا و تعادل بخشی آبخوان‌ها به‌کار می‌بریم، بایستی نخست برداشت‌ها کنترل شود تا در سطح تجدیدشوندگی بتوانیم با تغذیه مصنوعی، منابع آبی زیرزمینی را تجدید و احیا کنیم.

رئیس گروه دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو با اشاره به اینکه ثابت نگه داشتن افت آبخوان‌ها سبب جلوگیری از روند روز افزون افت آن‌ها خواهد شد، ادامه داد: فرونشست زمین یک پدیده دائمی و غیرقابل بازگشت است، اما باید با ثابت نگه داشتن شرایط برای سازه‌ها و تاسیسات ایجاد شده، اقداماتی را انجام دهیم که دچار آسیب کمتری شویم؛ این موضوع باعث خواهد شد تا نرخ رو به افزایش فرونشست ثابت بماند.